

SAUE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Kinnitatud direktori käskkirjaga 31.08.2016 nr 1-2/34

Sisukord

1	ÜLDSÄTTED	2
2	KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA.....	3
3	KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID.....	4
4	ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOO LIS.....	5
4.1	Tunnijaotusplaan põhikoolis	5
4.2	Läbivate teemade rakendamine	6
4.3	Lõimingu rakendamine.....	8
4.4	Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	9
4.4.1	Loovtöö sisu ja vorm	10
4.4.2	Loovtöö korraldamine	10
4.4.3	Loovtöö hindamine.....	11
5	ÕPPEKORRALDUS GÜMNAASIMIS	12
5.1	Õppekoormuse kujunemise põhimõtted.....	12
5.2	Gümnaasiumi tunni jaotusplaanid.....	13
5.3	Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted	16
5.4	Õppe korraldus uurimistöo ja praktilise töö ettevalmistamisel	16
5.4.1	Uurimistöo koostamise õppekorraldus	17
5.4.2	Uurimistöo ja praktilise töö hindamine	17
6	KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA	18
7	ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	18
8	LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD	19
9	HINDAMISE KORRALDUS	20
9.1	Hindamise eesmärk	20
9.2	Hindamise meetodid.....	20
9.3	Teadmiste ja oskuste hindamine viie palli süstemis.....	21
9.4	Hindamise korraldus.....	22
9.4.1	Hindeliste tööde korraldus.....	22
9.4.2	Tasemetööde, üleminekuksamite, loovtööde, uurimistöo ja koolieksamite korraldus	23
9.4.3	Hinnetest teavitamine	24
9.5	Trimestri-, aasta-, kursuse ja kooliastmehinded	24
9.5.1	Trimestri- ja aastahinne	24
9.5.2	Kursuse- ja kooliastmehinne	25

9.6	Käitumise ja hoolsuse hindamine	25
9.6.1	Käitumise hindamine	25
9.6.2	Hoolsuse hindamine	26
9.7	Järelevastamine	26
9.7.1	Hindeliste tööde järelevastamine	26
9.7.2	Trimestri- või kursusehinde järelevastamine	27
9.8	Korduseksamid	27
9.8.1	Üleminekueksami korduseksam	27
9.8.2	Põhikooli lõpueksami korduseksam	27
9.8.3	Gümnaasiumi lõpueksami korduseksam	28
9.9	Täiendav õppetöö	28
9.9.1	Täiendav õppetöö põhikoolis	28
9.9.2	Täiendav õppetöö gümnaasiumis	28
9.10	Klassikursust kordama jätmise põhikoolis	29
9.11	Hinde ja hinnangu vaidlustamine	29
10	PÕHIKOOI JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS	29
11	ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMINE JA NÕUSTAMINE	30
12	ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	30
12.1	Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused	32
12.2	Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatud erisused gümnaasiumiastmes	33
12.3	Individaalse õppekava (IÕK) alusel õppivate õpilaste hindamine	33
12.4	Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel	33
13	KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS	34
14	ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	35
15	KOOI ÕPPEKAVA MUUTMISE ALGATAMINE	36
15.1	Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	37
15.2	Kooli õppekava kehtestamine	37
15.3	Kooli õppekava muudatuste avalikustamine	37

1 ÜLDSÄTTED

Saue Gümnaasiumi õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile ja gümnaasiumile ning koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava üldosa, milles on vajadusel eristatud eraldi põhikooli ja gümnaasiumit;
- 2) ainevaldkondade õppeainete ainekavad põhikoolile, milles on esitatud õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti;
- 3) kohustuslike kursuste ja valikkursuste ainekavad gümnaasiumis, mis on esitatud ainevaldkondade kaupa.

Saue Gümnaasiumi õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikest 1 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 lõikest 1, milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames ning milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, riiklikest õppekavadest, haridus- ja teadusministri 12. oktoobri 2011.a. määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord” § 1 lõikest 3 ja Vabariigi Valitsuse 20.oktoobri 2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord” § 6 lõikest 3.

Saue Gümnaasiumi õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt. Väljundipõhise õppekava kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, so suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või –valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Põhikooli lõpuks kujunevad üldpädevused on kirjeldatud põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ning gümnaasiumi lõpuks kujunevad üldpädevused on kirjeldatud gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed ning nende kujundamise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks õpitulemuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilasel õpitulemuste omandatusele antakse tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuse omandamist. Väljundipõhise õppe õpikäsitus väljendub selles, et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused ning pädevused.

2 KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Väärtused

Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldnimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Saue Gümnaasiumi visioon:

Saue Gümnaasium on omanäoline, uuendusmeelne ja pidevalt arenev jätkusuutlik kool.

Saue Gümnaasiumi väärtused:

Avatus, areng, arukus.

Oleme õppiv, arenev, algatusvõimeline ja uuendustele avatud kool, väärtustades arukust, iseseisvat mõtlemist, elutermeid hoiakuid, loovust ja koostööd.

Eetilisus, hoolivus, sallivus.

Oleme eetiliste väärtushinnangutega, oma kultuuri, identiteeti ja kaaslasi austavad keskkonnahoidlikud maailmakodanikud.

Kooli tunnuslause: *Mente et Corde – mõistuse ja südamega.*

Eripära

Saue Gümnaasium võimaldab õpilastel areneda kodulähedases, turvalises ning koolirõõmu ning eneseteostust soodustavas õpikeskkonnas, väärtustades loovust, ettevõtlikust, koostööd, vastutustundlikkust ja positiivset ellusuhtumist.

Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemisest, kus edendatakse erinevaid õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel osalemise kaudu ning erinevate tugisüsteemide töö kaudu toetatakse kõikide õpilaste individuaalset arengut. Loodud on head võimalused õppetöö ja huvihariduse (huvitegevuse) sidumiseks.

Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilastel praktilise intelligentsuse kujundamise toetamisele kõikides üldpädevustes. Koolis õpetatakse erinevaid valikaineid, tegutseb toimekas õpilasesindus ning õpilased osalevad aktiivselt ürituste korraldamisel.

3 KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

1. Lõpetades kooli on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused. Õppe ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9 ja § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamine.

2. Lõpetades kooli on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

Gümnaasiumi lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 4. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab gümnaasiumi, on ainevaldkonna- ja õppesuunaalased laiaulatuslikud faktilised ja teoreetilised teadmised, õppesuunaalased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks ning suutlikkus juhtida ise oma õppimist vastavalt juhtnõoridele olukordades, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda, juhendada kaaslaste tavatööd, võtta mõningane vastutus õppimise hindamise ja edendamise eest.

3. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Gümnaasiumi õpilastele on tagatud tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpinguid kõrgkoolis või kutseõppes.

Koolis on loodud õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond. Põhikooli läbinud õpilasel on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel.

Gümnaasiumi läbinud õpilane omab iseseisvust, tal on kujunenud oma maailmapilt ning tal on valmisolek elus toime tulla. Õpilasel on kujunenud adekvaatne enesehinnang, iseseisva õppimise ja koostööoskus, ta on tuttav edasise haridustee võimalustega.

4 ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOO LIS

1. Õppetöö korraldus Saue Gümnaasiumi põhikoolis:
 - 1) õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva;
 - 2) põhikooli lõpuklassis on kokku vähemalt 185 õppepäeva (sh lõpueksamite toimumise periood); lõpuklassis on õppetrimestrite kokku vähemalt 185 õppepäeva. Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka;
 - 3) 1.- 9. klassini hinnatakse kokkuvõtvalt õppeaineid trimestrite kaupa.
2. Alates 4. klassist õpetatakse tehnoloogiaõpetust / käsitööd ning kehalist kasvatust poistele ja tüdrukutele eraldi rühmades. Tehnoloogiaõpetuses / käsitöös arvestatakse rühmadesse määramisel õpilase või vanema soovi. Klass jagatakse rühmadeks võõrkeelte õpetamiseks, kui klassis on vähemalt 24 õpilast. Lähtudes õpilaste arvust võib liita ainetundide läbiviimiseks erinevate klasside õpilasi eeldusel, et õpperühm ei ole suurem lubatud õpilaste arvust klassikomplektis.

4.1 Tunnijaotusplaan põhikoolis

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riiklikus õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv. Saue Gümnaasiumi põhikooli tunnijaotusplaan on koostatud põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist.

Valikainete õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 4 on sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest tundides. Vaba tunniressursi kasutamine õppeaineti on määratud kooli poolt. Valikainet „Usundiõpetus” õpetatakse siis, kui vastavas kooliastmes on soovijaid vähemalt 15. Valikaine „Usundiõpetus” õppimissoovist järgmisel õppeaastal peab õpilase vanem teavitama kooli kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt 30. maiks.

Karjääriõpe toimub integreerituna klassijuhataja tundidega.

A- võõrkeelena õpetatakse Saue Gümnaasiumi põhikoolis inglise keelt ning B-võõrkeelena vene või saksa keelt.

Põhikool															
	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	Kohustusliku d tunnid	Lisatunnid	1. klass	2. klass	3. klass	Kohustusliku d tunnid	Lisatunnid	4. klass	5. klass	6. klass	Kohustusliku d tunnid	Lisatunnid	7. klass	8. klass	9. klass
eesti keel	19	1	6	8	6	11	2	6	4	3	6	1	3	2	2
kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
A- võõrkeel (inglise keel)	3				3	9	3	4	4	4	9		3	3	3
B- võõrkeel (vene/saksa keel)						3				3	9		3	3	3
matemaatika	10	4	4	5	5	13	2	5	5	5	13	2	5	5	5
loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	2	3	2		2		
geograafia											5		1	2	2
bioloogia											5		1	2	2
keemia											4			2	2
füüsika											4			2	2
ajalugu						3	1		2	2	6		2	2	2
inimeseõpetus	2			1	1	2		1	1		2		1	1	
ühiskonnaõpetus						1				1	2				2
muusika	6		2	2	2	4		1	2	1	3		1	1	1
Kunst	4,5	0,5	2	2	1	3	1	2	1	1	3		1	1	1
Tööõpetus	4,5	0,5	2	1	2										
Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus						5		1	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8	1	3	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Informaatika/arvutiõpetus		1			1		1			1					
Loovtöö												1	1		
KOKKU:	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32
Lubatud suurim nädalakoormus	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32

4.2 Läbivate teemade rakendamine

Õppekava läbivad teemad on loetletud põhikooli riikliku õppekava § 14 ning läbivate teemade kirjeldused on esitatud põhikooli riikliku õppekava lisas 13.

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingu ja keskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös / uurimuslikus töös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö / uurimusliku töö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlusest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ja partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

4.3 Lõimingu rakendamine

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus kooli üldtööplaani tasandil ning õpetaja oma töö planeerimisel töökava tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti ning aidates õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse Saue Gümnaasiumis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määratledes erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. Õppe lõimingu taotlevad tunnivälised ja ülekooolilised projektid kavandatakse koostöös iga õppeaasta alguseks ning need kajastuvad kooli üldtööplaanis. Tulenevalt kooli üldtööplaanist arvestavad õpetajad oma tööd planeerimisel kavandatud projektidega. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus.

Lõimingul on oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad ise leidsid. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemustest ja seostest.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks ning selle ümber kavandatakse õppetegevus. Lõimingutsentriks võib olla mingi teadmine, oskus või suhtumine või mingi keskne idee. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks aineülesteks ideedeks pädevused. Pädevusi käsitletakse kui lõimingutsentreid, mis on aluseks suutlikkuse kujunemisel. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla:

- erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi;
- erinevad õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel;

Lõiminguks võib olla mistahes probleem, meetod või vahend, millega seostatakse kaks või enam õpikogemust.

Lõimingutsentri määratlemisel lähtutakse õppekava üldosas ja ainevaldkondade üldosades ning ainekavades esitatud üld-, valdkonna- ja ainepädevustest.

Valitud lõimingutsentri käsitlemiseks tuleb leida sobiv lõiminguviis ja sellega seotud tegevused. Tegevused peavad olema õpetaja poolt valitud hariduslikult tähenduslikud ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingut.

Lõiming väljendub õpetaja töö planeerimisel õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine. Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö ning koolis on loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks.

Lõimingu viisi valikul on õpetaja vaba ning valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming jms.

4.4 Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;

- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, it- vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

4.4.1 Loovtöö sisu ja vorm

- Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust, kinnistab ning täiendab koolis omandatud.
- Loovtööle on lisatud kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, et loovtöö on läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv. Kirjalik selgitus avab loovtöö tausta, esitab eesmärgid ning kirjeldab töö protsessi ja tulemust.
- Loovtöö lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.
- Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui rühmatööna.

Loovtööna käsitatakse:

- uurimus – eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist, üldistamist ja järelduste tegemist;
- projekt – eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist;
- kunstitöö – eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist avalikult.

4.4.2 Loovtöö korraldamine

- 1) Saue Gümnaasiumi 7. klassi õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- 2) Kooli poolt välja pakutud temaatika hulgast teeb täpsema teemavaliku õpilane.
- 3) Loovtöö koostamist koordineerib loovtööd juhendav õpetaja.
- 4) Õpilane valib loovtöö valdkonna septembrikuu esimesel/teisel nädalal ja teatab oma valiku klassijuhatajale.
- 5) Peale loovtöö teema valimist avab õpilane loovtöö päeviku, kuhu kannab sisse:
 - algse töö idee või töö teema pealkirja;
 - töö sooritaja/sooritajad;

- ülesanded ja tegevused, mis töö sooritamiseks on vaja teha;
 - ajakava;
 - tähtaja;
 - tehtud toimingud;
 - töö analüüsi – kas kõik läks plaanipäraselt, mis läks hästi, mis halvasti, mida oleks võinud paremini teha.
- 6) Enne loovtöö esitlemist/kaitsmist esitab õpilane oma töö juhendajale-õpetajale üle vaatamiseks.
- 7) Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on:
- esitanud loovtööpäeviku (grupitöö puhul iga õpilane eraldi), mis sisaldab loovtöö kavandit, tegevusplaani, tööjaotust (grupitöö puhul), ajakava;
 - valmistanud/loonud loovtöö;
 - esitlenud/kaitsnud oma loovtööd kaitsmiskomisjonile ja kaasõpilastele.
- 8) Loovtööde esitus/kaitsmine toimub maikuu 3. ja 4. nädalal klassijuhatajatundides/loovtöötundides. Mahukamate projektide korral korraldatakse loovtööde esitus klassidevahelise üritusena.

4.4.3 Loovtöö hindamine

Hindamise eesmärgiks on:

- kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Hindamisel antakse hinnang:

- töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- loovtöö protsessile: hinnatakse õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkust, suhtlemisoskust;

- loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine, viitamine;
- loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega;
- rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.

Juhul kui õpilase loovtöö hinnatakse „mitterahuldava“ hindega, täiendab õpilane oma tööd 8. klassi II õppe trimestriks ja esitab oma töö 01. detsembriks uuesti hindamiseks.

Loovtöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

5 ÕPPEKORRALDUS GÜMNAASIMIS

5.1 Õppekoormuse kujunemise põhimõtted

1. Õppetöö korraldus Saue gümnaasiumis:

- 1) õppeaasta on kokku vähemalt 175 õppepäeva;
 - 2) gümnaasiumi lõpuklassis on kokku vähemalt 185 õppepäeva (sh lõpueksamite toimumise periood). Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka;
 - 3) gümnaasiumis viiakse õppetöö läbi traditsioonilise aineõppe süsteemis kursustena.
2. Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust, kursus vastab 35 ühe õppeaine raames toimuvale õppetunnile.
 3. Saue Gümnaasium õpetab gümnaasiumiastmes 69 kohustuslikku kursust (sh laia matemaatika kursus). Õppekavasse on lisatud kooli poolt 20 kohustuslikku valikkursust, mis kujundavad õppesuundi. Lisaks on õpilasel valida kooli poolt pakutud valikkursusi vähemalt 7-12. Valikkursuste õpe korraldatakse vähemalt 12 soovija olemasolul.
 4. Õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht on 1 kursus.
 5. Gümnaasiumiastmes *kujundab õpilane valikkursuste kaudu oma õppesuuna.*
 6. Kooli poolt pakutavad valikkursused on nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursuste hulgast valitud kursused kui ka kooli enda koostatud ja kooli õppekavas kirjeldatud valikkursused.

5.2 Gümnaasiumi tunnijaotusplaaniid

Tunnijaotusplaani on koostatud gümnaasiumi riikliku õppekava sätestatud nõudeid arvestades. Valikkursuste lisamine toetab humanitaar- või reaalsuuna kujunemist. Valikained viiakse läbi traditsioonilises aineõpetuse süsteemis kursustena. Valikainete õpetamisel rakendatakse klassideta õpet. Tunnijaotusplaanis esitatud kursused on jaotatud õppeaineti, et tagada õpilaste ühtlane õppekoormus.

Õppeaine	Klass	Kursuste arv	Kursuste nimetused
Eesti keel	10 kl	3	Keel ja ühiskond
			Praktiline eesti keel I
			Kõne ja väitlus
	11kl	3	Meedia ja mõjutamine
			Praktiline eesti keel II
			Tekstiõpetus I
	12kl	3	Teksti keel ja stiil
			Praktiline eesti keel III
			Tekstiõpetus II
Kirjandus	10 kl	2	Kirjandusteose analüüs ja tõlgendamine
	11 kl	2	Kirjandus antiigist 19. sajandini
			Kirjanduse põhiliigid ja –žanrid
	12 kl	2	20. sajandi kirjandus
			Uuem kirjandus
			Kirjandus ja ühiskond
Inglise keel	10 kl	4	I kursus
			II kursus
			III kursus
			IV kursus
	11 kl	4	V kursus
			VI kursus
			VII kursus
			VIII kursus
	12 kl	4	IX kursus
			X kursus
			XI kursus
			XII kursus
		1	*Inglise keele kordav kursus
Vene/saks keel	10 kl	2	I kursus
			II kursus
	11 kl	2	III kursus
			IV kursus
	12 kl	2	V kursus
			VI kursus
Lai matemaatika	10 kl	6	Avaldised ja arvuhulgad.
			Võrrandid ja võrrandisüsteemid.

			Võrratused. Trigonomeetria I
			Trigonomeetria II
			Vektor tasandil. Joone võrrand
			Ülesannete lahendamise praktikum I
	11 kl	6	Tõenäosus, statistika
			Funktsioonid I. Arvjadad
			Eksponent- ja logaritmifunktsioon.
			Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis
			Tuletise rakendused
			Majandusmatemaatika elemendid
			Planimeetria I Kolmnurkade ja ringide geomeetria.
	12 kl	6	Integraal. Planimeetria.
			Sirge ja tasand ruumis.
			Stereomeetria
			Matemaatika rakendused, reaalsete protsesside uurimine
Matemaatika kordamiskursus eksamiks			
12 kl	1	Matemaatika ülesannete lahendamise praktikum II	
Bioloogia	11 kl	2	Rakud
			Organismid
	12 kl	2	Pärilikkus
			Evolutsioon ja ökoloogia
Geograafia	10 kl	2	Rahvastik ja majandus (inimgeograafia)
			Loodusvarad ja keskkonnaprobleemid (loodusgeograafia)
	11 kl	1	Maa kui süsteem (loodusgeograafia)
		1	*Globaliseeruv maailm
Keemia	10 kl	2	Keemia alused
			Anorgaanilised ained
	11 kl	2	Orgaanilised ained
	12 kl	2	*Elu keemia
			*Keemiliste protsesside seaduspärasused
			*Elementide keemia
Füüsika	10 kl	3	Sissejuhatus füüsikasse. Kulgliikumise kinemaatika.
			Mehaanika
			Elektromagnetism
	11 kl	2	Energia.
			Teistsugune füüsika
	12 kl	2	Mikro - ja megamaailma füüsika
Füüsika ja tehnika			
*Joonestamine	11 kl	1	*Joonestamine
*3d-modeleerimine	12 kl	1	*3d modelleerimine
*Tootearendus	10 kl	1	*Tootearendus

*Arhitektuur ja elukeskkond	10kl	1	*Arhitektuur ja elukeskkond
Ajalugu	10 kl	2	Üldajalugu
			Eesti ajalugu I
	11 kl	2	Eesti ajalugu II
			Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20.sajandi esimesel poolel
12 kl	2	Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20.sajandi teisel poolel	
		Lähiajalugu III – 20.sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm	
Ühiskonnaõpetus	12 kl	2	Ühiskond ja selle areng, Demokraatliku ühiskonna valitsemine ja kodanikuosalus
			Ühiskonna majandamine. Maailma areng ja maailmapoliitika
	12kl	1	*Inimene ja õigus
Inimeseõpetus	11 kl	1	Perekonnaõpetus
	10kl	1	*Pühholoogia
Muusika	10 kl	1	Uusaegse helikeele kujunemine
	11 kl	1	Rahvuslikkus muusikas
	12 kl	1	Muusika 20. ja 21. sajandil
Kunst	10 kl	1	Kunst ja kunsti ajalugu
	11 kl	1	Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil
Kehaline kasvatus	10 kl	2	I kursus
			II kursus
	11 kl	2	III kursus
			IV kursus
	12 kl	1	V kursus
Uurimistöö alused	11 kl	1	Uurimistöö alused
Uurimistöö koostamine	11 kl	1	Õpilase iseseisev uurimistöö koostamine
*Majandus-ja ettevõtlusõpetus	10 kl	2	*Majandusõpetus
	11kl		*Ettevõtlusõpetus
*Usundiõpetus	10 kl	2	*Inimene ja religioon
			*Eesti usuline maastik
*Riigikaitse	10 kl	2	*Riigikaitse
			*Praktiline õpe välilaagris
*Filosoofia	12 kl	2	*Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse
	12 kl		*Tänapäeva filosoofilised küsimused
*Koorilaul	10-12 kl	3	*(I, II, III kursus)
*Prantsuse keele algkursus	10-12 kl	5	*(I, II, III, IV, V kursus)
*Vene keele algkursus	10-12 kl	5	*(I,II, III, IV, V kursus)
Kitsas matemaatika	10-12 kl	8	*(I,II, III, IV, V, VI, VII, VIII kursus)

 Valikkursus

*õpilase poolt valitav valikkursus; õppegrupp avatakse vähemalt 12 soovija korral

5.3 Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

Valdkonnasisesed ja õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega on kirjeldatud riikliku õppekava ainevaldkonna kavades. Õpetaja arvestab nende võimalustega õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

5.4 Õppe korraldus uurimistöö ja praktilise töö ettevalmistamisel

1. Uurimistöö ja praktilise töö eesmärgiks on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:
 - 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
 - 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
 - 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsi vahendite valimise ja rakendamise oskus;
 - 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
 - 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus;
 - 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
 - 7) töö korrektse vormistamise oskus;
 - 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
 - 9) töö kaitsmise oskus.
2. Uurimistöö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Uurimistöös õpilane põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu ning resümee eesti ja võõrkeeles. Uurimistöö on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Uurimistöö kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.
3. Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust. Kooli õppekavas võib piiritleda, milliseid praktilisi töid selles koolis ette valmistada saab.
4. Praktiline töö liigitub järgmistesse valdkondadesse:

- loomingulised tööd: etenduse lavastamine; kontserdikava ettevalmistamine ja selle esitamine; kirjandus- või kunstiteose, filmi, heliplaadi vm loomine;
- üritused: konverentsi, konkursi, kontserdi, näituse, õppekäigu vm korraldamine;
- õppematerjalid: eksami/olümpiaadi kordamisülesannete kogumiku koostamine; veebipõhise õppekeskkonna loomine; õppevahendite valmistamine (muusikainstrumentid, geomeetriliste kujundite mudelite komplekt, näitlikud tabelid jm);
- õpilasfirma: toote või teenuse idee leidmine, äriplaani koostamine, õpilasfirma loomine, tegutsemine ja juhtimine; toote müük või teenuse osutamine; raamatupidamine; õpilasfirma lõpetamine, lõpparuande koostamine; õpilasfirma esitlus hindamiskomisjonile.

5.4.1 Uurimistöö koostamise õppekorraldus

Õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikkursusena uurimistöö või praktiline töö, mille maht on 35 õppetundi. Uurimistööd või praktilist tööd toetav valikaine „Uurimistöö alused“, mille maht on samuti 35 õppetundi, annab algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest. Valikaine eesmärgiks on õpetada uurimistöö tegemist ja toetada ka praktilise töö vormistamist ja kaitsmist.

5.4.2 Uurimistöö ja praktilise töö hindamine

1. Uurimistöö ja praktilise töö hindamisel, sealhulgas retsenseerimisel ja kaitsmisel lähtutakse kooli õppekavaga sätestatud hindamise korraldusest, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud nõudeid.
2. Uurimistöö ja praktilise töö hindamiseks viiakse läbi retsenseerimine ja kaitsmine. Hindamisel võetakse muu hulgas arvesse juhendaja hinnang õpilase tegevusele õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamisel. Hinnatakse õpilase uurimistööle sätestatud eesmärkide saavutamist.
3. Kui uurimistööd või praktilist tööd on hinnatud mitterahuldava hindega, antakse õpilasele võimalus korduvaks õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamiseks ja kaitsmiseks.

6 KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse §17 lõike 4 ja „Põhikooli õppekava“ §15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel kool arvestada õppekava välist õppimist või tegevust, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusvormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla esitatud õpimapina.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni pedagoogilisest personalist, kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud kooli õppekavas esitatud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane.

7 ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud järgmised tegevused:

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused

- Koolisesed ainepäevad- ja nädalad
- Õpetajate eestvedamisel toimuvad õppekäigud
- Karjäärpäev, töövarjupäev
- Koostöö partnerkoolidega
- Koostöö ülikoolidega
- Erinevad loengud/töötoad õpilastele koolis ja väljaspool kooli
- Õpetajate poolt kolleegidele läbi viidud lahtised tunnid

Ülekoolilised ühistegevused

- Ainenädalate läbiviimine
- Õpilaskonverentsid
- Õpilasuurimusi- ja loovtöid tutvustav ülevaateüritus

- Erinevate tähtpäevadega seotud üritused, traditsioonilised üritused
- Heakorrapäev
- Tänuüritus õpilastele, lapsevanematele ja koostööpartneritele
- Koolikontserdid
- Spordipäevad
- Õpilastööde näitused

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused ja ülekoolilised ühistegevused kirjeldatakse konkreetsemalt kooli iga-aastases üldtööplaanis. Ühistegevuste kavandamist, läbiviimist ja tulemuslikkuse hindamist korraldab ja koordineerivad õppealajuhatajad, ainekoondiste juhid ja huvijuht. Ühistegevused toetavad üldpädevuste kujunemist.

8 LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD

Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning maanteeameti veebilehel esitatud soovitudest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskasvatuse kord“.

Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ lõigetes 3 kuni 5 on sätestatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti.

Põhikooli esimeses astmes (1.-3.klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;

Põhikooli teises (4.- 6.klass) ja kolmandas astmes (7.-9.klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine;

Gümnaasiumis (10.-12.klass) on liikluskasvatuse sisuks liiklusohutust tagavate hoiakute arendamine ja käitumise mõjutamine, millega laiendatakse ja süvendatakse põhikoolis omandatud liiklusohutuslaseid teadmisi, oskusi, vilumusi ja hoiakuid.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse nii klassijuhtaja- kui ka ainetundide raames. Liikluskasvatuse teemad planeeritakse õpetajate poolt õppe- ja kasvatustegevust kavandades. Koolivälised liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis ja nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.

9 HINDAMISE KORRALDUS

9.1 Hindamise eesmärk

Saue Gümnaasiumi hindamise korraldus tugineb Põhikooli – ja gümnaasiumiseadusele, põhikooli riiklikule õppekavale ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale.

Hindamise korraldus on koostatud Saue Gümnaasiumi meeskonnatöö ühistööna ning selle järgimine tugineb kooli ühistele kokkulepetele ja ühistele väärtustele.

Hindamise eesmärgiks on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) õpilase positiivse hoiaku kujundamine õppimise suhtes;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 6) anda tagasisidet õpilase õpitulemuste ja õppimisviiside kohta;
- 7) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 8) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

9.2 Hindamise meetodid

1. Saue Gümnaasiumis rakendatakse õppimist toetavat (kujundavat) hindamist ja kokkuvõtvat hindamist:
 - 1) õppimist toetav (kujundav) hindamine on õppeprotsessi kohta tagasiside andmine;
 - 2) kokkuvõttev hindamine on õpitulemuste saavutamise taseme kohta tagasiside andmine.
2. **Õppimist toetava (kujundava)** hindamise käigus püstitab ja jagab õpetaja õpieesmärke oma õpilastega; kuulab õpilasi õppeprotsessi käigus ning teab nende tugevusi ja nõrkusi; toetab õpilaste enesehindamise oskuse arengut; küsib mõtlemisele suunavaid küsimusi; suunab õpilasi enesejuhtimisel ning analüüsib hindamisel saadud informatsiooni oma edasise töö planeerimisel.

Õppimist toetav hindamine saab olla nii kirjalik kui suuline. Õppimist toetavat hindamist rakendab õpetaja vastavalt oma õppeaine eripärale ja konkreetsele situatsioonile. Sellise hindamise eesmärk on suunata õppijat järjepidevalt arendama oma oskusi eesmärkide seadmisel, oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Õppimist toetava hindamise võimalus tekib läbi vastastikuse suhtluse, mis toimub õppija ja õpetaja koostöös.

Õppimist toetava hindamisena on käsitletav: individuaalne vestlus; grupivestlus; arenguvestlus; tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavatele asjaoludele; sõnaline või mittedõnaline märguanne õppeprotsessi käigus; refleksioon, sh eneserefleksioon jm.

3. **Kokkuvõttev hindamine** on suunatud **õpitulemuste saavutatuse taseme mõõtmisele**.

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, hinnates **õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele**. Erinevate hindeliste tööde eesmärk on välja selgitada õpilase poolt saavutatud õpitulemuste tase.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib kokkuvõtvalt hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Kokkuvõtva hinde panekul võib õpetaja arvesse võtta kujundava hindamise tulemusi.

Kokkuvõtvas hindamises rakendatakse 5-palli süsteemi, millest iga pall väljendab õpitulemuse saavutatuse taset ning on diferentseeritud õppimist toetaval eesmärgil + ja – märgi kaudu. Trimestri-, aasta-, kursuse- ja kooliastmehinnete puhul ei kasutata hindamisel + ja – märke.

9.3 Teadmiste ja oskuste hindamine viie palli süstemis

1. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega. Teadmiste ja oskuste hindamise tulemused esitatakse numbriliste hinnetena viie palli süstemis.
2. Hindamisel viie palli süstemis:
 - 1) hindegaga „5” („väga hea”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui see on vastav täiel määral õppekava nõuetele;
 - 2) hindegaga „4” („hea”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi;
 - 3) hindegaga „3” („rahuldav”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu;
 - 4) hindegaga „2” („puudulik”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav ning esineb olulisi puudusi ja vigu;

- 5) hindegga „1” („nõrk”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui see ei vasta õppekava nõuetele ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
3. Viie palli süsteemis **hinnatavate kirjalike tööde** koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et **kui kasutatakse punktiarvestust** ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100%, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19% maksimaalsest punktide arvust.

9.4 Hindamise korraldus

9.4.1 Hindeliste tööde korraldus

1. Õppetrimestri või kursuse jooksul läbitavad peamised teemad, hindamise korraldus (nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aeg ja vorm), planeeritavad erinevad hindelised tööd ning kontrolltööd teeb õpetaja põhikooliõpilastele teatavaks iga trimestri ning gümnaasiumiõpilastele iga kursuse algul.
2. Hindelise töö vorm võib olla nii suuline kui kirjalik. Hindelised tööd on: suuline esitus, tunnikontroll, kontrolltöö, klassikirjand, kodukirjand, essee, arutlus, referaat, kirjalik või suuline iseseisev töö, rühmatöö, uurimistöö, praktiline töö, loovtöö, projektitöö, kodulugemine, arvestus, proovieksam jm.
3. Üldjuhul teavitatakse hindelisest tööst ette vähemalt kolm päeva (erandiks on kontrolltööd, arvestused, proovieksamid), kui aineõpetaja ei ole lähtuvalt ainespetsiifikast ette näinud teisiti.
4. Tunnikontroll:
 - 1) hõlmab 1 või 2 ainetunni materjali;
 - 2) võib korraldada ette hoiatamata;
 - 3) üldjuhul kestab kuni 20 minutit;
 - 4) õppeperioodi või kursuse jooksul tehtavate tunnikontrollide arv ei ole piiratud;
 - 5) järelevastamise korra kehtestab aineõpetaja.
5. Kontrolltöö:
 - 1) materjal hõlmab ühe tervikliku (ulatuslikuma või 3 ja enama tunni) aineosa;
 - 2) toimumisaja(d) fikseerib õpetaja e-päeviku kontrolltööde graafikus vähemalt nädal aega enne kontrolltöö toimumist;

- 3) on koostatud arvestusega, et selle tegemiseks kulub õpilasel maksimaalselt 45 minutit (eranditeks on klassikirjandid, proovieksamid ning 90 minutilised kontrolltööd gümnaasiumiastme matemaatikas);
 - 4) üldjuhul on ühes koolipäevas lubatud klassile läbi viia 1 kontrolltöö;
 - 5) kui kontrolltöö tulemust on hinnatud hindegaga „1” või „2” või on hinne jäänud välja panemata õpilase põhjendatud puudumise tõttu (sümbol „!“), antakse õpilasele **ühel korral** kümne tööpäeva jooksul **õpetaja poolt määratud** ajal võimalus järelevastamiseks.
6. Tulenevalt hindamise eesmärgist võivad erinevate hindeliste tööde hinded olla erineva tähtsusega (kaaluga). Hinde tähtsuse (kaalu) määrab õpetaja oma töökavas ja tutvustab seda õppeaasta algul õpilastele.
 7. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, hinnatakse vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga „nõrk”. Järelevastamise võimaluse otsustab õpetaja.
 8. Tegemata või esitamata hindelised tööd tähistatakse e-päevikus sümboliga „!“.
 9. Valikainete hindamisel võib kasutada hinnangut „arvestatud“ ja „mittearvestatud“.
 10. 1. ja 2. klassides ning I-II kooliastme HEV klassides kirjeldatakse õpilaste omandatud õpipädevusi ja osalemist õppeprotsessis, kasutades õppimist toetava hindamise põhimõtteid. Nimetatud klasside õpilastele võib anda kokkuvõtlikud kirjeldused (tunnistused) 2 korda aastas.
 11. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel 3.-12. klassides kasutatakse numbrilist hindamist koos õppimist toetava hindamise põhimõtetega.

9.4.2 Tasemetööde, üleminekuksamite, loovtööde, uurimistööde ja koolieksamite korraldus

1. 3. klassi õpilased sooritavad üks kord õppeaastas riiklikud tasemetööd eesti keelest ja matemaatikast, mida ei hinnata.
2. 6. klassi õpilased sooritavad üks kord õppeaastas riiklikud tasemetööd eesti keelest, matemaatikast ja ettenähtud tasemetöö veel ühes õppeaines, mida ei hinnata.
3. 7. klasside õpilased koostavad loovtöö, mille teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
4. 8. klasside õpilased sooritavad üleminekuksami. Üleminekuksami õppeaine määrab kooli juhtkond 31. märtsiks. Üleminekuksami hinne kantakse tunnistusele.
5. 10. klasside õpilased sooritavad üleminekuksami. Üleminekuksami õppeaine määrab kooli juhtkond 31. märtsiks. Üleminekuksami hinne võrdsustatakse kursusehindega ja

seda arvestatakse kooliastmehinde väljapanekul. Üleminekueksami hinne kantakse tunnistusele.

6. 10. ja 11. klasside õpilased sooritavad tasemetööd. Kooli juhtkond määrab õppeained, milles toimuvad tasemetööd, 31. märtsiks.
7. 11. klassi õpilased koostavad uurimistöö või praktilise töö, mille teema ja hinne kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele.
8. 12. klassi õpilased sooritavad kooli poolt ettenähtud korras koolieksami, mille hinne kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele.

9.4.3 Hinnetest teavitamine

1. Hindeliste tööde tulemustest (erandiks on mahukad klassikirjandid, proovieksamid) teavitab õpetaja õpilasi nädala jooksul.
2. Õpilane ja lapsevanem saavad hinnete kohta teavet e-päevikust, õpilaspäevikust, aineõpetajalt või klassijuhatajalt. Õpilase ja tema vanema soovil väljastab klassijuhataja hinnetelege ka paberil.
3. Kool teavitab õpilast ja lapsevanemat õpilase hinnetest/hinnangutest paberil vormistatud klassitunnistuse kaudu õppeaasta lõpul. Trimestrite kokkuvõtvad hinded on õpilasele ja lapsevanemale nähtavad Stuudiumi e-päevikus.

9.5 Trimestri-, aasta-, kursuse ja kooliastmehinded

1. Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu õpilase aasta ja kursusehinnete alusel.
2. 1.- 8. ja 10. -11. klassini viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama ega kustutata õpilaste nimekirjast, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 31. augustiks. Eeltoodud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.

9.5.1 Trimestri- ja aastahinne

1. Trimestrihinne pannakse välja antud trimestri jooksul saadud hinnete alusel.
2. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel.
3. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite algust, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

9.5.2 Kursuse- ja kooliastmehinne

1. Kursusehinded pannakse välja kursuse lõpu kuupäevaks, erandjuhul hiljemalt ühe nädala jooksul pärast vastava kursuse lõppu.
2. Gümnaasiumiastmel pannakse õpilasele valikaine kooliastmehinne ainult juhul, kui ta on läbinud kõik selle aine kursused. Kooliastmehinde saamiseks vajalik valikaine kursuste arv fikseeritakse kooli õppekavas ja sellest teavitatakse õpilast enne vastava valiku tegemist.
3. Kooliastmehinne pannakse välja õppeaine 10. – 12. klassi kursusehinnete alusel.
4. Kooliastmehinde väljapanekul ei tohi ükski kursusehinne olla „puudulik” või „nõrk”. Vastavad kursusehinded tuleb järele vastata täiendava õppetöö käigus.

9.6 Käitumise ja hoolsuse hindamine

1. Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust, erisused on lubatud HEV klassides.
2. Gümnaasiumis hinnatakse õpilase käitumist.
3. Käitumise hindamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ning kooli õppekavas toodud üldpädevustest ning Saue Gümnaasiumi kodukorra nõuetest.
4. Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja tuginedes aineõpetajate ettepanekutele, arvestades koolikohustuse täitmist ja kooli kodukorra järgimist.

9.6.1 Käitumise hindamine

1. Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta iga õppetrimestri lõpus, gümnaasiumiastme õpilase käitumise kohta õppeperioodi lõpus.
2. Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
3. Käitumishindega „eeskujulik” hinnatakse õpilast, kellel üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgmine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid pidevalt ja eeskujulikult.
4. Käitumishindega „hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
5. Käitumishindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid esineb eksimusi, mille tõttu vajab pedagoogide ja lapsevanemate tähelepanu ja suunamist.

6. Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

9.6.2 Hoolsuse hindamine

1. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
2. Hoolsust hinnatakse I, II ja III kooliastmel.
3. Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
4. Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on hoolikas ja õpib võimetekohaselt.
5. Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
6. Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli oma kodused õppeülesanded tegemata.

9.7 Järelevastamine

9.7.1 Hindeliste tööde järelevastamine

1. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ajad avaldatakse kooli veebilehel ja infostendil.
2. Kui kokkuvõtlikku hindelist tööd/ kontrolltööd/ arvestustööd on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“, antakse õpilasele **ühel korral** kümne tööpäeva jooksul **õpetaja poolt määratud ajal** võimalus järelevastamiseks.
3. Tunnikontrolli järelevastamise korra kehtestab aineõpetaja, teavitades sellest õpilasi trimestri/ kursuse algul.
4. Kui õpilase kontrolltööd või muud hindelist tööd on hinnatud hindegaga „nõrk“ seoses kõrvalise abi või mahakirjutamise tuvastamisega, on õpetajal õigus keelduda järelevastamise võimaluse andmisest.

5. **Märke „!“ tähistab e-päevikus tegemata tööd**, mis tuleb kindlasti sooritada kümne tööpäeva jooksul **õpetaja poolt määratud ajaks**. Kui õpilane jätab selle ülesande kokkulepitud ajaks täitmata, asendatakse märge „!“ **hindegaga "1"**.
6. Õpilase pikemaajalise (enam kui üks õppenädal) põhjendatud puudumise korral toimub järelevastamine õpetajaga kokku lepitud ajal kahe õppenädala jooksul pärast õpilase kooli naasmist.
7. Kui gümnaasiumi õpilane on puudunud kolmandiku (12 või enam tundi) kursuse õppetundidest, teeb ta kursuse lõpus terve kursuse materjali peale arvestustöö.

9.7.2 Trimestri- või kursusehinde järelevastamine

1. Kui põhikooli õpilane on mõjuva põhjusega puudunud pikemat aega koolist ja talle ei saa välja panna trimestrihinnet, koostab aineõpetaja vastavas õppeaines õpilasele individuaalse õppekava. Järelevastamine toimub kokkuleppel aineõpetajaga.
2. Põhikooli õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“ koostatakse selles õppeaines individuaalne tugiõppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (näit. logopeediline abi, õpiabi rühm, ainealane järelõpe, konsultatsioon jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Mitterahuldavat trimestrihinnet tugiõppes ei parandata.
3. Gümnaasiumiastme õpilane saab mitterahuldavalt omandatud kursuse järele vastata õppenõukogu poolt määratud täiendava õppetöö ajal.

9.8 Korduseksamid

9.8.1 Üleminekueksami korduseksam

1. Õpilasele, kes sooritas üleminekueksami hindele „puudulik“ või „nõrk“, määratakse eksami sooritamiseks uus tähtaeg.
2. Korduseksami hinne märgitakse e-päevikusse.

9.8.2 Põhikooli lõpueksami korduseksam

1. Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel (näiteks osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», sooritab korduseksami koolieksamina.
2. Põhikooli lõpueksami korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

9.8.3 Gümnaasiumi lõpueksami korduseksam

1. Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami mitterahuldavalt või ei sooritanud valitud koolieksamit haiguse või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu, sooritab korduseksami hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.
2. Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas riigieksami mitterahuldavalt või ei sooritanud riigieksamit, mõjuvat põhjust omamata, sooritab riigieksami järgmisel õppeaastal.
3. Gümnaasiumilõpetaja, kes ei sooritanud riigieksamit haiguse või muu mõjuva põhjuse tõttu, sooritab riigieksami lisaeksami. Lisaeksamilt puudunud õpilane saab riigieksami sooritada järgmisel õppeaastal. Võõrkeele riigieksami õppeainet ja matemaatika riigieksami kitsa või laia matemaatika ainekavale vastavate ülesannete valikut saab järgmisel õppeaastal muuta.

9.9 Täiendav õppetöö

9.9.1 Täiendav õppetöö põhikoolis

1. Põhikooli õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või – hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang.
2. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
3. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.
4. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu, pikkusega kuni kaks nädalat.
5. Õpilase täiendava õppetöö tulemusi hinnatakse.
6. Aastahinne või - hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
7. Kui põhikooli õpilane viiakse järgmisesse klassi üle mitterahuldava aastahindega, rakendatakse uuel õppeaastal tema õppe edukuse parandamiseks koheselt kooli tugisüsteeme ja vajadusel individuaalset õppekava.

9.9.2 Täiendav õppetöö gümnaasiumis

1. Õppenõukogu otsusega määratakse täiendav õppetöö õpilasele, kellel on õppeaasta jooksul mõni kursus hinnatud mitterahuldava hindega.
2. Täiendav õppetöö gümnaasiumis toimub konsultatsioonidena.
3. Mitterahuldava kursusehinde järelevastamine toimub kursuse materjali hõlmava arvestustööna/arvestustöödena.

4. Täiendava õppetöö mittesooritamise korral kustutatakse gümnaasiumiõpilane õpilaste nimekirjast.

9.10 Klassikursust kordama jätmise põhikoolis

1. Õppenõukogu võib põhjendatud otsusega erandjuhul jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama juhul kui:
 - 1) õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“;
 - 2) täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud;
 - 3) õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
2. Õppenõukogu kaasab klassikursust kordama jätva otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses tuuakse välja kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama. Õppenõukogule eelneb vestlus, kus on esindatud klassijuhataja, lapsevanem, õpilane, aineõpetaja(d), õppealajuhataja, direktor. Otsus fikseeritakse kirjalikult ja esitatakse õppenõukogule.

9.11 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

1. Hinde vaidlustamisel tuleb esmalt pöörduda aineõpetaja poole, seejärel vajadusel õppealajuhataja ja kooli direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.
2. Hoolsuse ja käitumise hinde vaidlustamisel tuleb esmalt pöörduda klassijuhataja poole, seejärel vajadusel õppealajuhataja ja kooli direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.
3. Kooli direktor teeb vaidlustatud hinde osas otsuse konsulteerides õppealajuhatajaga, aineõpetajaga ja/või klassijuhatajaga ning teavitab sellest vaidlustajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

10 PÕHIKOOI JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS

Põhikooli lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 30 ning põhikooli riiklikus õppekavas § 23 sätestatud tingimustel ja korras.

Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 31 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 18 sätestatud tingimustel ja korras.

11 ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMINE JA NÕUSTAMINE

Õpilaste ja vanemate teavitamisel juhindutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 sätestatust.

1. Saue Gümnaasium tagab õpilasele ja vanemale võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid ning tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppetrimestri või kursuse algul.
2. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Saue Gümnaasiumis tagatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
3. Saue Gümnaasium nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
4. Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusi viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluste läbiviimise korrale.
5. Saue Gümnaasium tagab õpilasele eripedagoogilise, psühholoogilise ning sotsiaalpedagoogilise abi.
6. Saue Gümnaasium korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või - nõustamine) kättesaadavuse.

12 ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §48 sätestatu ning põhikooli riikliku õppekava § 17 sätestatu. Õpilase esmane abistamine ja nõustamine on õpetaja ülesanne. Hariduslike erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.

Direktor on määranud hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (HEV õppe koordineerija), kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel. Tugisüsteemide juht toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Direktori või hariduslike erivajaduste õpilaste õppe koordineerija otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada põhikooli-ja gümnaasiumiseaduse §48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:

- tugispetsialisti teenus (psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog);
- individuaalse õppekava rakendamine;
- vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalevad õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused. Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks:

- meetme rakendamise lõpetamine;
- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- meetme vahetamine või muu meetme lisamine;
- täiendavate uuringute teostamine;
- eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilaste tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad klassijuhataja ja HEV õppe koordineerija.

12.1 Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused

1. Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
2. Kui põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.
3. Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.
4. Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava. Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Nende muudatuste tegemise kaastakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud korras individuaalne õppekava.
5. Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.
6. Väikeklassis või ühele õpilasele keskendatud õppe puhul võib muuta kooli õppekava tunnijaotusplaani, kehtestada vähendatud või asendatud õpitulemused ning vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

12.2 Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatud erisused gümnaasiumiastmes

1. Gümnaasium korraldab andekate õpilaste juhendamist.
2. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
3. Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.
4. Tervislikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust võib vähendada kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

12.3 Individuaalse õppekava (IÕK) alusel õppivate õpilaste hindamine

1. IÕK alusel õppivate õpilaste hindamine lähtub põhimõttest, et motiveeritud ja sihikindla õppimise tulemusel on õpilasel võimalik saada hindeid „rahuldavast“ „väga heani“.
2. IÕK õpilaste hindamisel lähtuvad õpetajad kolmest põhimõttest: õppevara jõukohastamine, abistavate vahendite ja materjalide kasutamine, õpetaja vahetu juhendamise osakaal.
3. IÕK järgi õppivale õpilasele võib teadmiste kontrollimisel teha järgmisi mööndusi:
 - antakse rohkem aega ja/või kindlustatakse sobiv, rahulik keskkond vastamiseks, vajadusel individuaalne vastamine õpetaja juhendamisel;
 - lubatakse õpilasel täita ülesandeid alternatiivsel viisil (nt testid valikvastustega);
 - lubatakse kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud, teatmikud jpm);
 - lihtsustatakse ülesannete juhiseid või küsimusi, jõukohastatakse õppetekste.

12.4 Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel

1. Õpiabi osutamine õppeveerandi sees – klassi- või aineõpetaja rakendab õpiabi kõigile, kellele on üksikhindena pandud „1” või „2” või on antud samaväärne sõnaline hinnang:

- klassi – ja aineõpetaja abi ja nõustamine ehk järelaitamine (individuaalne või grupiviisiline abi ja nõustamine, mis tagab õpilase edasijõudmise) ainetundides ja / või konsultatsioonitundides;
 - hindamise erisuste rakendamine – klassi- ja aineõpetaja rakendab diferentseeritud hindamise põhimõtet vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele;
 - tagasiside õpilasele ja tema vanematele saadud mitterahuldavate hinnete kohta; õpetaja püüab aru saada tekkinud probleemi põhjustest, kavandatakse tegevused olukorra lahendamiseks.
2. Õpilasele, kelle trimestrihinne on mõnes aines „puudulik”, „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata või kes vajab õpioskuste ja vilumuste kujundamiseks toetavat keskkonda, määratakse selles aines nõutavate teadmiste ja oskuste omandamiseks üks järgmistest meetmetest:
- kohustuslike aineõpetaja konsultatsioonide määramine;
 - tugiõppe plaani rakendamine;
 - individuaalse õppekava rakendamine ainetunni raames;
 - individuaalse õppekava rakendamine individuaalse ainetunni raames;
 - õpiabitundide rakendamine; – eripedagoogilise abi rakendamine, konsultatsioonid.
3. Õpiabi osutamine õppeperioodi (õppeaasta) lõpus – rakendatakse kõigile, kellele tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või jääks aastahinne välja panemata:
- täiendava õppetöö rakendamine;
 - individuaalse õppekava rakendamine;
 - vajadusel nõustamiskomisjoni suunamine soovitusliku õppekava või õppevormi määramiseks;
 - klassikursuse kordama jätmise, kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi. 1.-9. klassi õpilase võib õppenõukogu otsusega jätta klassikursust kordama, kui talle on välja pandud kolmes või enamis õppeaines aastahinne „nõrk” või „puudulik”. Otsuse tegemisse kaasab õppenõukogu lapsevanema / hooldaja.

13 KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS

1. Karjäärinõustamisega aidatakse õpilasel arendada teadlikust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuuskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjäärioskuste tegemist ja eneseteostust.

2. Karjääriõpetuse peateemadeks on:

- enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel;
- õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmaõppimine;
- karjääri planeerimine ja otsustamine.

3. Koolis kuuluvad karjääriteenuste süsteemi:

- erinevate õppimisvõimaluste tutvustamine eri karjääripäevadel, ainetundides ja klassijuhatajatundides. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte;
- silmaringi laiendamine läbi vastavate messide (näiteks Teeviit, Noor meister jm);
- kohtumiste korraldamine erinevate spetsialistide, teiste koolide esindajate, vilistlastega;
- koostöö ülikoolidega;
- spetsialistide juhendamisel kutsesobivustestide täitmine, õpiplaani koostamine ning rollimängud.
- karjääriteenistuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamise ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli või gümnaasiumi või kus saab õppida õppekavaväliselt. Karjääriplaneerimist toetab – www.rajaleidja.ee;

4. Karjääriplaneerimisel kasutatakse koolis nii individuaalseid kui ka grupinõustamisi. Individuaalnõustamisel osaleb lisaks õpilasele soovi korral ka lapsevanem. Vajadusel lepatakse kokku korduskohtumine. Grupinõustamisel osaleb grupp/ klass. Grupinõustamisel tehakse erinevaid teste, rollimänge ja tutvustatakse erinevaid õppimisvõimalusi.

5. Koolis nõustavad õpilasi vastavalt oma pädevusele psühholoog, aineõpetajad ja klassijuhatajad.

14 ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

1. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Töökava on tegevuskava, mis kajastab õpitulemusi, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevusi.
2. Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja kohustuste hulka. Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega.

3. Töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale, õpetajate vahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
4. Põhikooli õpetaja töökavad on vormistatud **trimestrite** kaupa, gümnaasiumiastme õpetaja **kursuste** kaupa.
5. Õpetaja esitab töökava enne õppeperioodi algust kooli elektroonilises võrgus.
6. Iga trimestri/kursuse algul teeb õpetaja oma töökava alusel õpilastele teatavaks õppeaines läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtted. Samas teeb õpetaja teatavaks konsultatsioonide ajad, nõutavad õpitulemused, nende kontrollimise/hindamise aja ja vormi (ainenõuded) ning järelvastamise ja järeltööde sooritamise korra ja ajad.
7. Töökavas näidatakse ära antud perioodi:
 - õppeteemad ja oodatavad õpitulemused;
 - õppeprotsessi käigus kasutatavate hindamismeetodite kirjeldus;
 - kokkuvõtva hindamise kirjeldus ja hindamiskriteeriumid;
 - olulisemad põhimõtted üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu teostamisel;
 - planeeritavad üritused.
8. Kasvatustegevuse ja klassi ühisürituste planeerimiseks koostavad klassijuhatajad töökavad. Klassijuhatajad planeerivad töö klassiga ja esitavad töökavad elektrooniliselt iga trimestri alguses. Klassijuhataja töökavas näidatakse ära:
 - klassijuhataja töö eesmärgid;
 - klassijuhatajatundides käsitletavat teemat;
 - klassi ühistegevus;
 - koostöö lastevanematega.

15 KOOLI ÕPPEKAVA MUUTMISE ALGATAMINE

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

Kui kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, tuleb algatustaotlus esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

15.1 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna.

Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega. Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduses“ §-st 16.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

15.2 Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooli õppekava kehtestamine toimub käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele. Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

15.3 Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli õppekirjanduse raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.